

NEDERLANDA KATOLIKO

OFFICIEEL ORGAAN VAN DEN NEDERL. R. K.
ESPERANTISTENBOND „NEDERLANDA KATOLIKO”

JANUARI 1931

No. 9

NEDERLANDA KATOLIKO

OFFICIEEL ORGAAN VAN DEN NEDERL. R. K.
ESPERANTISTENBOND „NEDERLANDA KATOLIKO”

JANUARI 1931

No. 9

Adressen.

Het adres van het secretariaat van „Nederlands Katoliek” is thans: J. H. WESTEN, Melkweg 10, Groningen.

Hier geve men dus op: alle nieuwe leden voor onzen Bond, benevens alle veranderingen in de ledenlijst van de plaatselijke afdelingen. Ook adresveranderingen daar te melden.

Het adres van den Penningmeester van „Nederlands Katoliek” is: J. A. LEIBBRAND, Rozenstraat 12, Tilburg.

Aan dit adres gelieven de individueele leden (dat zijn leden op plaatsen, waar geen afdelingen van N. K. zijn gevestigd) hunne contributie, bedragende f 2.— per jaar te zenden. Postgiro 121449.

De penningmeesters der plaatselijke afdelingen zenden aan dit adres iedere drie maanden de contributie voor hunne afdeling.

Het adres van de redactie-commissie van het orgaan „Nederlands Katoliek” is voorloopig: H. DAMEN, Brugstr. 10, 's-Hertogenbosch.

Aan dit adres dus alles te zenden, wat men in het orgaan geplaatst wenscht. Hierheen zenden dus ook de secretarissen der afdelingen de verslagen hunner vergaderingen. Ook vragen op taalkundig gebied kunnen ingezonden worden.

Aan den inhoud van ons orgaan moeten allen naar beste krachten medewerken. Wat goed is, wordt zoo mogelijk geplaatst. Verlies echter den moed niet, wanneer uwe inzending naar de snippermand verwezen wordt.

Het adres van den administrateur van ons orgaan is: J. A. LEIBBRAND, Rozenstraat 12, Tilburg.

Aan dit adres vervoege men zich voor abonnement voor niet-leden van N.K. (onze bondsleden krijgen het orgaan gratis). De prijs van het jaarabonnement is f 1.50.

Onze administrateur houdt zich ook zeer aanbevolen voor het plaatsen van advertenties. Men vrage hem de tarieven.

De abonné's gelieven hier hunne eventueele adresverandering op te geven. (De leden van N.K. doen dit bij den secretaris, zie boven).

Aan allen: Schrijf steeds duidelijk, ook Uw naam en adres!

JANUARI 1931

No. 9

15e Jaargang

NEDERLANDA KATOLIKO

Maandblad, officieel Orgaan van den Nederlandschen
R.K. Esperantistenbond „Nederlanda Katoliko”,
gevestigd te 's-Hertogenbosch.

Opgericht 29 Augustus 1909. Bisschoppelijk en Koninklijk goedgekeurd
Ĉio per amo, nenio per forto. (*S. Franc. de Sales*)

Geestelijk Adviseur LAMB. J. J. M. POELL

Abonnementsprijs
f 1.50 per jaar
Eksterlanda Jarabono f 2.—

Adres der Redactie:
H. DAMEN
Brugstraat 10
's-Hertogenbosch

Afzonderlijke nummers
20 cent.
Advertentiën
30 cent per regel.

Administratie: J. A. LEIBBRAND, Tilburg.

La ĉefestraro de „Nederlanda Katoliko” deziras al ĉiuj membroj Feliĉan Novan Jaron!

OPEN BRIEF

aan den Heer P. A. Schendeler, afgetreden President
van den Ned. R. K. Esperantistenbond en
gewezen Hoofdredacteur van «Nederlanda Katoliko».

KARA AMIKO,

Het leven is grillig. Nog maar zes maanden geleden kozen mijne medebestuurders mij tot vice-voorzitter van onzen bond. Voor mij zelf was deze keuze vrijwel een verrassing. Ik achtte mij voor deze functie niet aangewezen en duidelijk had ik te kennen gegeven dat ik haar niet wenschte. Gij zult U herinneren, dat ik dan ook, toen ik den uitslag der stemming vernam, mij oorspronkelijk daarbij niet heb neergelegd. Gij echter hebt mij toen gewe-

zen op bepaalde omstandigheden, die mij naar uwe meening geen vrijheid zouden laten, de benoeming niet te aanvaarden. Ik moest bekennen, uwe argumenten waren wel steekhoudend. Eenigszins badineerend hebt gij daarbij nog de vraag gesteld of ik soms bevreesd was, dat gij met pak en zak zoudt vertrekken om mij de regeling van den boedel over te laten. Neen die vrees had ik niet. En ik heb mij toen maar de benoeming laten welgevalven, ofschoon ik voor mij zelf de overtuiging behield, dat deze keuze een vergissing was.

Maar definitieve weigering zou op een demonstratie geleken hebben. En daartoe was toch geen aanleiding aanwezig.

Doch wel onverwacht zijn de omstandigheden gewijzigd! Want nu hebt gij toch aanleiding gevonden het voorzitterschap neer te leggen en zelfs uw lidmaatschap van het hoofdbestuur op te geven. Reeds eenige weken vroeger, namelijk ter hoofdbestuursvergadering op 30 November te Utrecht, hadt gij ontslag genomen als redacteur van dit orgaan. En het schijnt, dat gij langzamerhand het opgeven uwer andere functies als een noodzakelijke consequentie daarvan zijt gaan gevoelen. Naar mijne meening echter volkomen ten onrechte.

Het is waar, op bovenbedoelde vergadering bleek duidelijk dat het hoofdbestuur in zijn groote meerderheid volstrekt niet kon meegaan met de wijze, waarop gij meendet in ons orgaan uiting te moeten geven aan uwe persoonlijke meening omtrent bepaalde personen en instellingen. Ik zelf behoorde tot hen, die hun groote teleurstelling niet verzwegen over uw optreden. Gezien uwen onafhankelijken geest en uwe strijdbare natuur kon niemand verwachten, dat gij U zonder meer bij het gevoelen der meerderheid zoudt neerleggen. En daarom kon uw besluit om de redactie van „Nederlanda Katoliko” neer te leggen, toen niemand verbazen.

De functies van redacteur en van bondspresident zijn evenwel streng gescheiden, al hadt gij met uwe groote werkkraft U voor beide beschikbaar gesteld. Bij de genoemde Utrechtsche besprekingen is er echter volstrekt niemand geweest die eenige aanmerking gemaakt heeft op uwe gestes als voorzitter. En daarom hield ik, eerlijk gesproken, uw aftreden als bondspresident niet voor gewettigd. Hoe het zij, gij zelf hebt anders geoordeeld. Er zal dus op de jaarvergadering in dit voorjaar een nieuwe voorzitter moeten gekozen worden. Tot dan toe zal ongedacht en ongewenscht, de vice-voorzitter uwe functie moeten waarnemen. Mijn eerste taak als zoodanig zij dan dit oprechte woord tot U als scheidend voorzitter. Een nadere aanduiding van dit „woord” vind ik moeilijk, want „ten afscheid” noem ik het niet. Laat het dan heeten, wat het zeker is: een vriendenwoord.

Veel werk hebt ge gedaan voor onze Katholieke Esperantobeweging, veel en goed werk. Gij hebt daaraan uw tijd gegeven en

meer dan dat, uw persoon. En zeker hebt ge het met liefde gedaan. Ongetwijfeld heeft uw werk vruchten gedragen en uwe zeldzame werkkraft is door allen gewaardeerd.

Ook door hen, die ten slotte in vele dingen met U van meening moesten verschillen. Die U zelfs volstrekt niet meer konden begrijpen, en van meening zijn, dat uw ontembare werklust, helaas een ongeslaagden uitweg zocht.

Nu gij de samenwerking op de oude wijze onvruchtbaar hebt bevonden, trekt gij U terug.

Gij hebt het zoo gewild. Moge dan dit isolement = of is het slechts een van verre volgen? = U nieuwe kracht verschaffen, opdat het worde een „retirer pour mieux sauter.”

Want de Katholieke Esperantobeweging kan zich niet de weelde veroorlooven successievelijk hare beste leiders afzijdig te stellen. Wij hadden er geen te veel, maar wij hadden goede. Bovendien vulden deze elkander aan.

Moge de tijden spoedig wederkeeren, dat het opnieuw zoo zij.
Den Bosch, Kerstmis 1930.

H. DAMEN.

LA KURSOJ KAJ NIA MOVADO.

En ĉirkulero nro 69 de la Internacia Komitato de la 1a de Oktobro 1930a ni trovis ĉi suban citaĵon, kiun ni tute povas substreki:

„Rilate la publikajn kursojn, grave estas konservi la lernantojn ne nur ĝis la kurssino, sed ankaŭ kiel membrojn de nia organizo. Miloj da personoj estas instruataj ĉiujare, sed relative nur tre malgranda procento aliĝas al la organizacio. Tamen por daŭrigi la klopodon por la ĝeneraligo de Esperanto, plifortigo de la organizacio estas premiso. De plej frua momento estas necese konatigi la lernantojn kun nia organizacio, igi ilin interesitaj pri tio, kion ĝi faras kaj kion ĝi profitigas ilin. Hodiaŭ la scio de Esperanto atingas valoron nur, se esperantisto estas organizita. La organizacio havigas al li la rilatojn por la utiligo de Esperanto kaj per la propagando kreas por li novajn.“

Ni scias ke diversaj kursoj en nia lando, inter kiuj certe la Centra Esperanto Kurso, donas bonegan ekzemplon en tiu rilato. Sed ŝajnas al ni utila atentigi pri tio la lokajn kursgvidantojn por ke ili ne ĉecu ĉiam marteli sur tiu ĉi amboso: *la organizacio, la organizacio!!*

J. H. Westen.

EEN LEEKEPRAATJE OVER UITSPRAAK.

Over de uitspraak van ons geliefde Esperanto is al veel te doen geweest. Vooral de laatste jaren.

Nu zal ieder goed Esperantist een correcte en welluidende uitspraak hoog aanslaan. Zij bevordert een vlug begrijpen en is een genot voor het gehoor. Een klankvolle, rythmische uitspraak kan ook propagandistisch werken, wanneer buitenstaanders een in Esperanto gevoerd gesprek mede aanhooren. De vraag is nu maar, welke is de goede en correcte uitspraak. Daarover nu zijn de geleerden het niet geheel eens. En de geachte lezer, die mocht meenen, in dit artikel de oplossing van het probleem te zullen vinden, zal teleurgesteld uitkomen. Maar hij late zich desondanks zijne gemoedsrust niet ontnemen. Want ook zonder dat op dit punt volmaakte overeenstemming bestaat, kan het aan Esperanto wel gaan. Als volslagen leek op taalwetenschappelijk gebied zal ik zoo vrij zijn het vraagstuk alleen eens van den practischen kant te bezien.

* * *

En dan wil ik al direct vaststellen, dat volmaakte overeenkomst in uitspraak een utopie is. Laten we dit gerust voorop stellen. Het voeden nu van illusies die onbereikbaar zijn, leidt noodzakelijk tot teleurstelling. En tot ontmoediging, die voor onze beweging nadeelig kan zijn. Verschillen in uitspraak zullen altijd blijven bestaan. Het is niet anders mogelijk. Ieder volk of ras heeft zijn eigen tongval, zijn eigen bijzondere wijze van klankvorming. Binnen elk taalgebied bestaan uitspraakverschillen, geheel afgezien van wat we dialecten noemen. Nergens echter wordt dit als een bezwaar gevoeld en het is ook geen bezwaar; ook niet waar het geldt de uitspraak van Esperanto.

Degenen onder ons, die een of meer vreemde talen spreken, zullen zich wel niet inbeelden, dat hunne uitspraak geheel gelijkwaardig is aan die der vreemde landslieden, wier taal men spreekt.

Altijd blijven er eenige, soms maar minitieuze verschillen, doch die in het gunstigste geval altijd nog groot genoeg zijn om den vreemdeling te kunnen herkennen. Dit alles, nogmaals, levert geen moeilijkheden op voor verstaan of begrijpen. En geen verstandig mensch zal er aan denken, om vanuit dit gezichtspunt, het aanleeren van vreemde talen nutteloos te achten.

Het gelijke geldt voor Esperanto. De eisch van volkomen gelijkvormige uitspraak is dus onredelijk.

* * *

Bovendien is deze eisch doelloos. Want ook bij Esperanto leveren de in feite bestaande uitspraakverschillen geen bezwaar op. Nooit is dit onderscheid op nationale of internationale congressen waar Esperanto gesproken werd, als een moeilijkheid gevoeld. Men verstaat elkaar absoluut. Hieruit blijkt dus overduidelijk, dat de bestaande verschillen slechts gering kunnen zijn. Het zijn eigenlijk

slechts nuanceeringen. Natuurlijk doel ik hier alleen op hen, die de taal inderdaad machtig zijn. Niet op beginnelingen of spraakgebrekkigen.

Indien dus de bestaande, betrekkelijk geringe verschillen geen hinderpalen zijn voor het practische gebruik der taal, dan mogen we daaruit veilig concludeeren, dat het besproken punt niet samenhangt met de levensvatbaarheid van Esperanto. Dit laatste willen sommige tegenstanders wel eens graag beweren. Wij moeten zorgen hen geen voet te geven, door zelf op dit punt overdreven eischen te stellen. Want alle overdrijving schaadt. Hiermede wil volstrekt niet gezegd zijn, dat men gerust in het andere uiterste kan vervallen, door te meenen, dat de uitspraak ons onverschillig mag laten.

* * *

Binnen zekere grenzen echter neme men eenige nuanceering in de uitspraak niet al te tragisch. Deze grenzen nu stelle men zich naar beide zijden. De klanken worden niet ál te gerekt uitgesproken, zooals vooral in het begintijdperk van Esperanto nog al gebruikelijk was. Op grond eener al te simplistische uitlegging der uitspraakregels hoorde men toen spreken van „Eespeeraanto.” Anderzijds overdrijve men niet in korthed; nog minder doe men toonlooze lettergrepen hooren. Tusschen deze uitersten ligt niet slechts ruimte voor wetenschappelijke discussies, maar ook voor practisch gebruik, naar ieders aanleg en smaak. Want men versta wel, dat bepaalde klanken niet in elke omgeving dezelfde waarde kunnen hebben. De omringende medeklinkers, voorafgaande klinkers en ook de klemtoon oefenen daarop invloed uit. Deze natuurlijke verschillen zijn niet op gekunstelde wijze op te heffen. We kunnen het rustig nalaten.

H. D.

VAN HET SECRETARIAAT.

Het was ons een groot genoegen in de laatste maanden 2 flinke nieuwe afdelingen te kunnen inschrijven n. l. Arnhem en Amsterdam, welke laatste inmiddels ook al weer is gegroeid van 39 op 59 leden! Proficiat Amsterdam!

We vragen ons echter af „is het niet mogelijk, het aantal afdelingen nog hooger op te voeren?”

In een zeer groot aantal flinke steden ontbreekt ons een flinke afdeling.

In onze statuten staat echter het volgend artikel:

Art. 3. De Bond tracht dit doel te bereiken door:

a. *Het oprichten en bevorderen van plaatselijke afdelingen.*

Dit is aan het hoofdbestuur vrijwel onmogelijk zonder de hulp zijner leden.

We doen daarom bij dezen een oproep aan alle ijverige individuele leden in plaatsen waar nog geen afdeling bestaat, zich eens in verbinding te stellen met het secretariaat van de bond, dat hiervoor bij voorbaat reeds alle medewerking toezegt.

Tevens maken wij onze reeds bestaande afdelingen en hare besturen er op attent, eens pogingen in het werk te stellen om in naastbij gelegen plaatsen, die voor dit doel geschikt blijken, nieuwe zusterafdelingen te kweken. Ook deze kunnen zoo noodig overleg plegen met den secretaris.

Er bestaat toch geen bezwaar, dat dit bondsjaar een recordjaar wordt?

Welnu, het aantal afdelingen bedraagt momenteel 23. Op de volgende jaarvergadering in Mei moeten we afgevaardigden kunnen tellen uit 25 afdelingen.

J. H. Westen,
Sekretario de N.K.

P. A. SCHENDELER.

Wij ontvingen d. d. 23 Dec. j.l. een schrijven van den Heer P. Schendeler, waarin deze mededeelt af te treden als voorzitter en bestuurslid van N. K. Eventuele stukken voor den voorzitter bestemd gelieve men te zenden aan den vice-voorzitter, den Heer H. Damen Brugstraat 10 's-Hertogenbosch.

Secretaris.

ADRESVERANDERINGEN.

Adresveranderingen geve men aan den secretaris bij voorkeur op *vóór* den 20sten van elke maand. Adresveranderingen na dien datum ontvangen, kunnen voor het volgend orgaan niet meer worden behandeld.

De secretaris.

DE NIEUWE REDACTEUR VAN N.K.

Volgens besluit van de Utrechtsche Bestuursvergadering is de heer Haenen aangezocht voor de functie van redacteur van ons orgaan. De heer Haenen heeft dit aanzoek welwillend aanvaard en is dus met ingang van 15 Januari 1931 tot redacteur benoemd.

Adres: H. Haenen, Tempstraat 22 Heerlen.

Secretaris.

AFDEELINGS-NIEUWS.

UTRECHT.

La 29an de Nov. „La Kruco en la verda Stelo” kunestis por sia trimonata kunveno; la prezidanto bonvenigis la ĉeestantojn kaj la sekretariino voĉlegis la raporton pri la antaŭa kunveno. Antaŭ ol subskribi ĝin, la prezidanto volis preparoli ion de la raporto nome la rimarkon: „Kial havas ni religian konsilanton. Ni neniam vidas lin, ni neniam aŭdas lian opinion. La prezidanto devis nepre konsenti ke la raporto nur diras la veron, ĉar nek dum la kunvenoj nek iun konversacian vesperon ni vidas la pastron. Kiel bona prezidanto Sro. Verschuur kompreneble klopodis defendi Lian Pastron Moŝton, sed..... nur parte sukcesis.

Poste la prezidanto sciigis ke la lastan monaton ni perdis kelkajn membrojn. Ne estas *grava* afero, li diris, sed jes estas *stranga* afero, ĉar oni komunikis al ni, ke ili forlasis la societon ĉar ĝi preskaŭ nur konsistas el geinstruistoj; oni devis konsenti ke la geinstruistoj nek estis arogantaj, nek malĝentilaj. Sed nur la fakto ke ili estis instruistoj ŝajne sufiĉis por farlasi nin. Mi opinias ke estis nur preteksto.

En 1929 ni perdis 2 membrojn ĉar esti tiom malmulte da laboristoj en nia societo!!! Ni neniam rifuzis iun. Restis ankoraŭ kelkaj aliaj aferoj, ekz. propagando inter la geinstruistoj. La prezidanto, kiu estas estrarmembro de la instruista Unuiĝo promesis tiel eble plej baldaŭ preparoli tiun aferon dum instruista kunveno.

Oni decidis sendi cirkuleron al la katolikaj geinstruistoj por instigi ilin sekvi kurson por la A-diplomo.

Post kelkaj malpli gravaj aferoj la prezidanto fermis la kunvenon.

La Sekretariino.)

GRONINGEN.

Kunveno la 21an de Novembro 1930 de „Pio Xa” en Groningen. Tiu ĉi kunveno estis anoncita en la „Agendo de Ons Noorden,” kiel tre interesa ĉar la ĉeestantoj povus aŭdi per radio Sinjoron Heilker.

Eble tio estis la kaŭzo ke ĉiuj gemembroj ĉeestis. La elsendado estis bone aŭdebla kaj tre lerniga, speciale por la eksterlandanoj. Je la fino de la parolado nia klubo „Pio Xa” ricevis korajn salutojn de la parolinto.

Post tiu agrabla komenco nia prezidanto Sinjoro Nivard bonvenigis la gemembrojn.

La sekretario legis la protokolon de la antaŭa kunveno, kaj ankaŭ kelkajn envenintajn leterojn.

Tiam estis parolata pri la temo, „kiel pligrandigi nian klubon.”

Post kelkaj disputoj estis decidata, ke nia prezidanto parolados

pri Esperanto, Dimanĉon la 30an de Nov., tagmeze en la granda salono de la „Leo Gebouw.”

Tiu parolado estos anoncata per grandaj anoncoj en „Ons Noorden.”

Poste fermo per la kristana saluto.

B. Kloppenborg.

LEIDEN.

Fest-vespero, la 25an de Novembro 1930.

Ĉiun vintron ni aranĝas du festkunvenojn. Pro la fakto, ke en ordinara salono mankas la gaja animstato, necesa por festo, ni luis tiun ĉi fojon alian, tre belan salonon. (Harmonie, Breestraat), kun piano. Ni invitis ĉiujn konatajn katolikajn Esperantistojn el la urbo, kaj multaj kunestis. Nia prezidanto malfermis la kunvenon per la Kristana saluto, kaj bonvenigis ĉiujn ĉeestantojn. Ĉiaj kantis kun entuziasmo la kanton „En la mondon venis nova sento.” Tiam du sinjoroj kantis la „Himnon de la Katolikaj Esperantistoj; (muziko de Sante Zanon, eldonita de la Esperantista Katolika Rondo M. Carolii Venezia (Italio), kun piano-akompano. Proksimume je la dek-unua la Prezidanto fermis la festkunvenon per la Kristana saluto, kaj li dankis ĉiujn, kiuj kunlaboris je la sukceso. Ni havis grandan plezuron dum tiu ĉi agrabla vespero, kiu plaĉis al ĉiuj ĉeestantaj Esperantistoj.

La sekretariino:

J. C. Catijn.

ALGEMEENE VERGADERING IN MEI.

Voorstellen van de Afdeelingen worden voor 15 Februari ingewacht bij den secretaris. Plaats en datum voor deze vergadering zullen nader worden bekend gemaakt, waarschijnlijk in het Februari-nummer.

Secretaris.

MIL!!!

Simpla vorto trilitera!

Fundamenta numeralo!

Granda nombro konsistanta el tri literoj!

Kion ĝi ĝenerale indikas?

Plej ofte kvanton da mono!

Ĉu ĝi havas signifon?

Tio dependas de diversaj situacioj! Por kapitalisto ĝi ekzemple estas sensignifa same kiel dum la budĝetdebatoj en la parlamento. Por malriĉa paroĥestro, kiu almozpetas por nova preĝejo, ĝi tamen

estas multsignifa kvankam bedaŭrinde neofita kaj en la konto de nia kasisto ĝi plejofte nur estas trovebla sur la kredit-flanko.

Ĉu ĝi havas specialan signifon por „Nederlanda Katoliko?” Jes. Kaj nun mi venas al la ĉefa punkto de mia argumentado.

Ĝi havas granden signifon por N. K., ĉar ĝi depost la unua tago de ĉi tiu jaro estas nia signalvorto!

Ĝi ja indikas la nombron de nia anaro okaze de la venonta jarkunveno de nia ligo en la monato Majo!

Ĉu vere? Jes, ĉar depost nia lasta kunveno je la 25a de Majo nia anaro kreskis de 650 ĝis 800. Atentu bone, ke tio okazis precipe dum la somero. Ni nun estas meze de la vintro, la specifika kursosezono. Baldaŭ multaj novaj Esperantistoj, inter kiuj sendube multaj katolikoj, estos pretaj. Nia postulo ne estas granda.

Inter niaj 800 membroj certe troviĝas 200 fervoraj propagandistoj. Ilia tasko dum la venontaj monatoj estos alporti ĉiu po unu nova membro.

MIL! Ni ne bezonas esti superstiĉaj por aserti ke sen tiu simpla trilitera vorto en ĝia supre montrita senco la venonta jarkunveno ne povos esti kontentige sukcesa.

MIL! Ĉiu helpu nian kasiston transporti tiun ĉi malican nombron al la debetflanko de lia bilanco!

MIL! Ĉi estas la revo de via prezidanto, la ĝojo de via sekretario la mono de via kasisto, la instigo precipe de ĉiu propagandista koro, kiun ĉiu N. K. ano portas sub sia vesto!

MIL! ĜI ESTAS LA SIGNALVOTTO DE NI ĈIUJ DUM LA VENONTAJ MONATOJ!

J. H. W.

ĈIUJ DIABLOJ!!!! ĈU ESTUS EBLE?!?!?!?

Se tio okazus.... Kio?... Kio?... Kio???

Ĉu vi demandas: „KIO?”... Jen, do: Ĉu estus eble, ke ne nur la ne-katolikoj, sed ankaŭ niaj samkredanaj ANTI-Esperantistoj, iam povos diri: „Jen la katolikaj Esperantistoj, jen tiuj fanfaronuloj, ili ne povis malhelpi la malantaŭeniron, eble la pereon de sia ununura internacia revuo!” — Mi jam aŭdas ilian laŭtan primokridegon!.. Refoje: Ĉu estus eble? — Ĉu ne estas por senfeliĝi? Ĉu vi, samkredanaj samideanoj, tion suferos?

— „Kial?”, vi demandas! „Ĉu danĝero minacas?” —

— Jes, jes, jes; tute certe! — Ĉu vi ankoraŭ ne aŭdis la helpkrion de la Ĉef-Redaktoro: Pastro Ramboux? — Aŭskultu kiel kaj kiom li plendas, plendas, plendegas! eĉ minacas: „Se vi ne tuj helpas: „ESPERO KATOLIKA“ ne plu povos eliri dusemajne!” — Ĉu vi aŭdas? Ĉu vi komprenas la signifon de tiu minaco? — NIA super ĉiuj bela, bonstila, enhavoriĉa revuo ne plu venos

dusemajne kontentigi, ĝojigi, ĝuigi nian hejmon kiel ĝis nun! Kiu el ni, la antaŭan jaron, ne estis agrable surprizata kaj ravata, sciiĝante neatendite, ke „ESPERO KATOLIKA” eliros ne plu ĉiumonate sed dusemajne kaj, ĉu vi memoras: sen plialtigo de prezo. Tiam ĉiuj dankplene ricevis tiun vere reĝan donacon, ĉu ne! Jes, ankaŭ mi. Sed, ĉu ne estas nun nia devo, helpi niavice nian senlacan Pastro'n Ramboux por ke li povu daŭrigi la dusemajnan eliron de *nia* kara revuo.... Kompreneble kaj, kiamaniere? Jen:

Ĉu ĉiuj „Noko-anoj,” jam estas abonantoj de „ESPERO KATOLIKA?”

Tute ne. Nur la triona parto. Do, vi Noko-anoj, kiuj jam estas abonantoj, al la laboro! Ĉiu varbu almenaŭ unu abonon. Tio ja estas tre facila. Antaŭ kelkaj tagoj mi faris mallongan traman vojaĝon al apuda urbo, kaj mi rehejmiĝis kun ok novaj abonoj, monon en poŝo. Kion mi faris, vi povos fari ankoraŭ pli facile; ĉar vi estas pli libera ol mi por eliri kaj serĉi abonontojn. Kiujn, tiu-cele vi devas alparoli?

Unue: Tiujn, kiuj jam scipovas Esperanto'n. Tiaj ja devas pliriĉigi sian vorttrezoren, pliperfektigi sian lingvosciadon, plibonigi sian stilon; kaj ĉi ĉion ili trovos plenplene en „E.K.”

Due: Tiujn kiuj komencis la Esperanto-studadon, ĉu pere de lecionoj. ĉu pere de skriba kurso. Tiaj, ĉom post ĉom, povos kaj devos legi, mule legi. Plue ili, abonante je „E.K.” kolektos tiamaniere belegan kaj interesplenan volumon, kiu estos por ili mem kaj por iliaj posteuloj ĉiam legindaj.

Trie: Oni ofte povas sukcese alparoli monhavajn personojn, kiuj, kvankam ili ne scias nek intencas eklerni Esperanto'n tamen volas doni sian monan apogon kaj helpon, kiam oni sukcesos konvinki ilin pri la utileco, eĉ neceseco de la Katolika Esperanto-movado.

Tiom da personoj ja donas monon por la Misioj, kial ili ne donus por la Esp. movado, kiu, mi tute konvinke kuraĝas diri, ankaŭ estas vera Misio! Altrangulo katolika iun tagon diris al mi: „Kara Frato, viajn junajn jarojn vi dediĉis al la Misio de Curacao; nun vi havas alian Mision, kiu, laŭ mia opinio, estas samutila, se ne pli utila; tial mi tutkore kaj laŭpove vin helpos.” Kaj li multmaniere plenumis sian promeson.

Kredu min, karaj Samideanoj, tiaj bonvolemuloj ekzistas multaj. La afero estas: ilin trovi.

Do, alla laboro. Ĉiu ĉirkaŭenrigardu; ĉiu estu apostolo; ĉiu esploru ĉiajn personojn, ekspluatu ĉiajn okazojn. Ne malkuraĝigu kiam la unuan fojon vi ne havas sukceson; daŭrigu, marteladu ĉiam sur la saman amboson, kaj la fina sukceso ne atendigos vin.

Antaŭen do, ĉiuj, kaj: bonan sukceson; por ke Pastro Ramboux nia senlaca, talentplena, kuraĝa Redaktoro, el Nederlando ricevu

aregon da novaj abonantoj; por ke ni, Nederlandaj Katolikaj Esperantistoj, povu diri: Ni almenaŭ faris nian eblon.

Frato Wigbertus van Zon.

Reusel, Decembro 1930

HURA!!! ĜOJIGA NOVAĴO!!

La Supra propaganda artikolo (Ĉiuj Diabloj!), kiun mi verkis precipe por „NEDERLANDA KATOLIKO”, kaj kiun mi sendis al la Redakcio antaŭ kelkaj semajnoj, esperante ke ĝi aperos en la decembra numero, jam estis skribita kaj forsendita, kiam mi sciiĝis pri la nova eldonmaniero de „ESPERO KATOLIKA”.

Multaj abonantoj de E. K. verŝajne sammalpacience kiel mi vane atendis la duan decembran numeron. Kaj jen, kiam fine mi avide senkroviligis la ĵus alvenintan ekzempleron, mi legis: „1a Januaro 1931.” Terure. „Malben....!” ne, mi ne kuraĝas skribi, kion mia buŝo eligis. Do, Pastro Ramboux sian fatalan minacon jam efektivigis. Ĉu tio estas la rekompenco de mia senlaca propagando kaj varbado de abonoj por „E.K.”? Returnen ni iris? Fatalo.... Sed, mi legas pluen. ! Kaj.... ĉu estas vero kion mi ankoraŭ vidas.? DU PAŜOJ ANTAŬEN. Pluen.., pluen. Kion mi vidas. Ne mi ne povas kredi miajn okulojn. Katolika Gazeto en Esperanto. Hura! Hura! Kion mi jam de longe deziregis, pri kio mi sonĝis kaj revis kaj paroladis kaj pledis... Ĉu vere.? Mia plej dezirata kaj dezirita dezirego jam nun realiĝis? Nekredeble. Kaj tamen... miaj okuloj min ne trompas. Ekscitite mi eksaltis de mia seĝo, kaj, kun „ESPERO KATOLIKA” en mano mi trairis nian domon kaj kriis altvoĉe al ĉiuj kiujn mi renkontis: Hura, katolika gazeto estas elironta. Fine do, ni atingis tiun longe deziritan celon!

Honoron tute merititan al nia kuraĝa, entreprenema Pastro Ramboux. Kaj nun estas nia turno, karaj katolikaj Samideanoj, ĉiujforte apogi kaj helpi nian senlacan pioniron. Ni laboregu, por varbi centojn, eĉ, milojn da abonoj, por ke *nia* katolika dusemajna gazeto „KATOLIKA VIVO” ne nur povu daŭrigi sian dusemajnan eliron, sed, ke ĝi baldaŭ farigŭ *semajna gazeto*; por ke per Esperanto ni finfine povu servi nian al ni ĉiuj tiom kara „Eklezion Katolikan.”

Sinjoro J. Westen, Melkweg 10, Groningen, estas la korespondanto de „Katolika Vivo.” Ĉiu do, kiu konas iun katolikan sciindaĵon en sia lando, sia provinco, sia paroĥo, k.t.p. sciigu tion al la nomita korespondanto, por ke ankaŭ en „KATOLIKA VIVO,” Nederlando okupu decan lokon.

Kaj ĉiu abonanto kiu ankoraŭ ne pagis la abonprezon por 1931 sendu tuj la monon ĉu al Pastro Ramboux mem, ĉu al Sro. P. Schendeler, Pr. Hendrikstr. 30e, Eindhoven. La abonprezo plialtiĝis nur 5 fr., do por 35 frankoj (fl. 3,50) vi ricevos:

1e: Monatan por - Esperanto - revuon „ESPERO KATOLIKA”;
2e: Dusemajnan gazeton esperantan „KATOLIKA VIVO”.
Pastro Ramboux, Dankon pro via vere reĝa Kristnask-donaco.
„GLORIA IN EXCELCIS DEO.”

frato W. v. Zon.

ESPERANTO EN DE HANDEL.

Frater Wigbertus van Zon, onze onvermoeibare groot-propagandist schreef dit vlugschrift naar aanleiding eener door den Minister van Onderwijs gestelde vraag aan de Kamers van Koophandel. Het is een overdruk van een «Tyd» artikel. Een actueel feit heeft frater Wigbertus benut om het nut en de practische waarde van Esperanto voor den handel aan te toonen. Hij doet het met feiten en hij doet het bondig. Hij verstrekt ons zodoende nieuw en actueel propaganda-materiaal. Iedere afdeeling zorge voor verspreiding binnen haren kring vooral aan de Kamers van Koophandel en hare leden, maar ook aan zakenmensen en aan hoogere en lagere ambtenaren.

H. D.

2 stuks tegen toezending van 6 ct (postzegel)
4 stuks tegen toezending van 10 ct (postzegel)
10 stuks tegen toezending van 25 ct (postzegel)
45 stuks tegen toezending van 100 ct (postzegel)

INTERNATIONALE TENTOONSTELLING VAN KINDERTEEKENWERK.

In de school de Ruijterstraat 36 te s'Gravenhage is van 15 tot 24 December 1930 een tentoonstelling gehouden van teekenwerk der leerlingen van genoemde school.

Daarbij was eveneens kinderteeckenwerk aanwezig uit: Japan, Turkije, Spanje, Tsjechoslowakije, Duitschland, Denemarken, Estland en Finland, hetwelk werd verkregen door middel van Esperanto.

De tentoonstelling mocht zich in een druk bezoek verheugen. Een mooi stukje propaganda voor het nut onzer wereldhulptaal.

Een en ander was samengesteld door den heer Bulthuis Jr., teekenleeraar te 's Gravenhage.

UIT DE PERS.

Wanneer we zoo nu en dan eens aandachtig bladeren in de Kath. Pers, dan komen we als Katholiek Esperantist als vanzelf tot opmerkelijke conclusie's.

Zoo lazen we kortgeleden in het „Centrum” het volgende onder

het kopje „Nederland als quantité négligeable” naar aanleiding van het dezen zomer te Brussel gehouden Internationaal Katholiek Perscongres:

„Zoo is dan ook bij dit congres weder tot uiting gekomen, hoe weinig men eigenlijk nog in den vreemde van de Nederlandsche toestanden weet, ook en vooral wat de kerkelijke toestanden en de positie der katholieken ten onzent betreft.

Want aan dit gemis aan kennis zal het wel in de eerste en voornaamste plaats zijn te wijten, dat men de ontplooiing van het katholieke leven en de katholieke krachten in ons land onderschat, en dat men ons, of onze vertegenwoordigers, zooals de schrijver van bovenbedoeld artikel zegt, als „quantité négligeable” behandelt.

Men leest onze bladen en geschriften niet, *men kan ze niet lezen omdat men slechts bij uitzondering onze taal verstaat*, en zoo geldt ook hier, dat „onbekend maakt onbemind.” (cursiv. van ons)

Het blad gaat dan verder door, klaagliederen aanheffend over de wanbegrippen in het buitenland over Katholieke toestanden in ons land en waarvan niet meer of minder wordt gezegd, dan dat deze toestand wel zoo zal moeten blijven, althans zeer moeilijk zal kunnen worden veranderd.

Commentaar is hier vrijwel overbodig. Men leze het citaat nog eens en stelle zich daarbij voor, dat dit de aanhef is van een fiksche rede over het onderwerp: „Esperanto onder de Katholieken” en de ondertitel: „Speciaal voor kleine landen een *nationaal* belang!”

Alleen willen we aan onze propagandisten nog een goede raad geven. Het wordt werkelijk hoog tijd van oude propaganda-methoden die hoofdzakelijk berusten op uitspraken, die hun waarde inmiddels hebben verloren, af te stappen. In dit decennium, temidden van nieuwe toestanden, make men gebruik van nieuwe frissche propaganda-methoden. Men zoek actueel bewijsmateriaal. Men houde de voeten aan den grond en ga zich niet te buiten aan fantastische bespiegelingen. Uitspraken als hierboven zijn er legio te vinden en te benutten. Onze mooie Katholieke Esperanto-beweging zal er wel bij varen!

Obstine ni fosu nian sulkon.

J. H. Westen.

ESPERANTO-EXAMENS.

Verschillende lezers wenschten te worden ingelicht over de Esperanto-examens. Men wil de eischen kennen, de kosten en nog meer bijzonderheden. Om aan dit verzoek te voldoen drukken wij in dit nummer een uittreksel af uit het examenreglement, terwijl ook de examenopgaven van het laatste examen, te Arnhem, in een volgend nummer zullen worden opgenomen. Het examencomité bestaat uit zeven leden. Telkenjare afwisselend worden vier, res-

pectievelijk drie leden benoemd door „Nederlanda Katoliko” en door „L.E.E.N.” De voorzitter van het examencomité wordt gekozen uit de groep van vier. Er is dus ook elk jaar een andere voorzitter. De laatste jaren is gebruikelijk de keuze van den heer Heilker als voorzitter uit de comitéleden, benoemd door onzen bond en van den heer Isbrücker uit de leden van „La Estonto Estas Nia.” Als secretaris fungeert reeds vanaf den beginne de heer Bulthuis.

De beide bonden benoemen echter tevens een aantal plaatsvervangers. Bij de groote deelname aan de examens, zooals die in de laatste jaren plaats had, moeten bijna op elk examen eenige der plaatsvervangers mede fungeeren. Plaatsen en data van de examens worden steeds naar behoefte geregeld. Eenige examens gelden echter als permanent.

Den Haag-1e Zaterdag in Mei
Groningen-Hemelvaartsdag
Arnhem-1e Zaterdag in November

Indien zich voldoende kandidaten aanmelden, voldoet het examencomité regelmatig aan bepaalde verzoeken. Zoo kan dan ook gerekend worden op minstens een examen per jaar in het Zuiden. De aankondiging daarvan geschiedt ongeveer in April.

H.D.

ESPERANTO-EKZAMENOJ.

dum la jaro 1930
Resuma statistika raporto
(Ne oficiale !!)

	Diplomo A :			Diplomo B.		
	Kand.	Sukc.	Malsukc.	Kand.	Sukc.	Malsukc.
Majo 3, Den Haag :	66	40	26	18	14	4
Majo 17, Bergen o. Z. :	47	35	12	8	5	3
Majo 29, Groningen :	72	46	26	5	3	2
Majo 31, Amsterdam :	134	104	30	21	15	6
Junio 21, Roermond :	41	30	11	3	2	1
Junio 28, Arnhem :	57	46	11	4	4	0
Novem. 8, Arnhem :	104	84	20	41	25	16
Sume :	<u>521</u>	<u>385</u>	<u>136</u>	<u>100</u>	<u>68</u>	<u>32</u>

El la A-kandidatoj sukcesis do pl.m. 74%, malsukcesis pl.m. 26%

El la B-kandidatoj sukcesis do pl.m. 68%, malsukcesis pl.m. 32%

En tute do estis ekzamenataj: 621 kandidatoj.

Frato Wigbertus v. Zon.

ESPERANTO-EXAMENS.

Afgenomen door de examencommissie, ingesteld door de Nederlandsche Esperantistenvereniging „La Estonto estas nia“ en den Nederlandschen R. K. Esperantistenbond „Nederlanda Katoliko“.

Indeeling der examens.

Afgenomen worden twee examens, n.l.:

1. het examen voor diploma A (lingva kapableco), waarvoor de candidaat de bewijzen moet leveren, dat hij het Esperanto voldoende kent voor het gebruik als omgangstaal;
2. het examen voor diploma B (instruista kapableco), waarvoor de candidaat de bewijzen moet leveren, dat hij het Esperanto voldoende beheerscht en overigens de eigenschappen bezit, die noodig zijn voor het geven van onderwijs in het Esperanto.

Tijd en plaats der examens.

De examens worden meermalen per jaar afgenomen op tijdig bekend te maken plaats en datum.

Examengelden.

Voor het deelnemen aan een examen voor diploma A wordt van den candidaat een bijdrage van f 2.— gevorderd, indien hij lid is van de Nederlandsche Esperantistenvereniging, van den Ned. R. K. Esperantistenbond of van de Ned. Federatie van Arbeiders-Esperantisten; van den candidaat voor het diploma B wordt onder dezelfde voorwaarde de betaling van een bedrag van f 5.— verlangd.

Indien de candidaten niet bij een der drie bovengenoemde landelijke vereenigingen zijn aangesloten, worden de te betalen bedragen verdubbeld.

Exameneischen.

Algemeene opmerkingen:

Van den A-candidaat wordt verlangd, dat hij goed op de hoogte is van de eenvoudige regels der spraakkunst en van hun toepassingen.

De B-candidaten moeten de bewijzen leveren, dat zij de taal grondig kennen, omdat zij in staat moeten zijn cursussen te leiden en lessen te geven.

Schriftelijke opgaven voor het A-examen:

a. Vertaling Esperanto-Nederlandsch.

De candidaat krijgt ter vertaling een eenvoudig stuk proza van goeden stijl uit een der werken van Zamenhof of van een ander goed schrijver.

b. Vertaling Nederlandsch-Esperanto.

Den candidaat worden ter vertaling een aantal afzonderlijke

zinnen voorgelegd, die alle zoodanig geconstrueerd zijn, dat zij het mogelijk maken te beoordeelen of de candidaat de regels van de spraakkunst behoorlijk weet toe te passen.

Schriftelijke opgaven voor het B-examen :

a. Vertaling Esperanto-Nederlandsch.

De opgave bestaat uit verschillende fragmenten uit werken in proza of dichtvorm.

b. Vertaling Nederlandsch-Esperanto.

Voor de vertaling in het Esperanto wordt een of ander stuk proza van niet al te ingewikkelden aard gekozen.

c. Opstel in het Esperanto.

Mondeling gedeelte van het A-examen:

a. Het lezen van Esperanto.

De candidaat moet een kort stukje in het Esperanto voorlezen en daarna vertalen.

b. Vragen over de spraakkunst.

De candidaat moet verschillende vragen, de spraakkunst betreffende, naar aanleiding van het gelezene kunnen beantwoorden.

c. Gesprek in het Esperanto.

De candidaat moet een kort gesprek kunnen voeren over een alledaagsch onderwerp.

Mondeling gedeelte van het B-examen :

a. Esperanto-literatuur.

Van den candidaat wordt verlangd, dat hij minstens een viertal goede Esperanto-boeken, hetzij oorspronkelijke, hetzij vertaalde, van niet te geringen omvang, met aandacht heeft gelezen.

b. De geschiedenis van het Esperanto en de beweging.

De candidaat moet blijken op de hoogte te zijn van de geschiedenis van het Esperanto en van de wereldtaalsystemen in het algemeen.

c. Het geven van onderwijs in het Esperanto.

De candidaat moet blijken geven voldoende onderlegd te zijn in de spraakkunst om les te geven in het Esperanto.

Aanmelding voor het examen.

Aanmelding voor de examens geschiedt schriftelijk bij den secretaris-penningmeester onder gelijktijdige toezending van het verschuldigde examengeld, telkenmale binnen den termijn, daartoe in de Esperanto-pers bij oproeping gepubliceerd.

De beste schriftelijke cursus

om Esperanto te leeren
is voor iedereen:

„SEMERETO”

Hij bestaat uit 56 lessen, is in z'n
geheel verkrijgbaar, en kost

TWEE GULDEN.

Verkrijgbaar bij: P. A. Schendeler,

Prins Hendrikstraat 30e, Eindhoven.

TUTKORAN BONDEZIRAN POR LA NOVA JARO.

Elke Esperantist heeft thans noodig:

THE ESPERANTO DIARY 1931

een keurige zakkalender, handig formaat, in linnen bandje,
verguld op snee, met potlood, enz. slechts één gulden.

Pakje met 6 gekleurde briefkaarten en Esperanto-tekst 30 ct.

Gewoon briefpapier en enveloppen met Esp. ster
per 100 stuks 50 ct., per pakje van elk 10 stuks 40 ct.

Gewone briefkaarten met ster,
per 100 stuks 50 ct., per 50 st. 30 ct., per 25 st. 20 ct.

Met «La Espero» (muziek en zang)
100 stuks f 2.—, 50 st. f 1.50, 25 st. f 1.—, per stuk 5 ct.

Insignes, zoowel met speld als broche en voor knoopsgat.

De meest bekende leer- en leesboeken, woordenboeken,
gebedenboeken, enz. worden, voor zoover in voorraad, per
omgaande franco geleverd door:

ESPERANTO LIBREJO JOH. BROEKHUIJSEN

Voorstraat 328 - Dordrecht

Telef. 1263, Giro 23595

